

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Понедељак 26. Нов. 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ОБЗНАНА

(ЗА КЛАЧЕ И ПРОДАВАЧЕ МЕСА)

Нова правила о слободном клању и продаји меса у Београду и атару (види 49. број „Беогр. Општ. Новина“) ступила су у живот 20. ов. мес. и по томе сви клачи и продавачи меса, као и остали грађани београдски, имају се у будуће управљати у свему онако, како је за клање и продају меса прописано правилима.

У исто време ставља се на знање клачима свињског меса, да ће се 1. Декем. т. г. отворити привремена кланица за клање и сређивање свињског меса, и да се по томе од тада клање свиња може вршити само на кланици.

Ко год овоме противно буде поступао, као и ко преступи одредбе правила о клању и продаји меса, сматраће се за кријумчара и казнити по закону.

Од суда општине вар. Београда 22 Новембра 1890. АБр. 2164.

ВОЈНА ОБЈАВА

(ЗА ОБВЕЗНИКЕ РЕДОВНЕ ВОЈСКЕ)

Сви обвезници редовне војске VII активног пука Краља Александра I. као и сви прекобројни, који се као такви у списковима обвезника воде, позивају се да одмах дођу у благајно одељење суда београдске општине, ради извеснога саопштења.

Ко се овоме позиву не одазове, и до краја овог месеца најдаље, не буде се јавио, казниће се према закону.

Од суда општине вар. Београда 23. Новембра 1890. АБр. 2319.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА.

LIX. ванредни састамак

14. Новембра 1890.

Били: Председник г. Н. Н. Пашић, члан суда г. Св. Кара-Пешић, чланови одбора: г. г. М. Марковић, М. Јовановић, В. Виторовић, Љ. Јовановић, Ј. Петковић, Л. Дашковић, Р. Петровић, Р. Р. Ђирковић, А. Шток, Н. Р. Поповић, К. П. Михајловић, И. Цветановић, С. Ј. Азриел, М. Капетановић, А. Ј. Одавић, Р. Драговић, Ђ. Николић, К. В. Михаиловић, Др. М. Т. Леко.

I.

По саслушању записника седнице од 12. т. м. решено: да се исти усвоји с протумачењем код одлуке књ. бр. 474, да се рок „до пролећа“ има разумети до краја марта, ако дотле буде возидба Дунавом отворена.

II.

Одборник г. Тока Николић улаже протест, што повлашћеник не чисти уредно марвени трг, и што се према њему од стране Суда и дотичног одељка, не поступа по уговору.

Председништво је изјавило да ће поштрићи налоге и преко оног што је већ учинило.

III.

Пов дом примедбе одборника г. Р. Драговића, председништво је изјавило да ће грађевинско одељење настати да се каддрмисање савске улице предузме што пре.

IV.

Поводом примедбе г. Ил. Цветановића, председништво је изјавило да ће се састати комисија у најкраћем року да изврши распоред светилника према одлуци која о томе постоји.

V.

Председништво износи акта пуковске окружне команде (Бр. 3585, 3986 и 4474) којим се тражи исплата 1351.37 динара, колико је утрошено на израну војника за време овогдишњих вежбања.

По саслушању акта, решено: да благајна општинска пошаље одмах пуковској команди хиљаду триста педесет и један дин. и 37 пара дин. на исплату лифераната — хране обвезника, а Суд општински да по послатим списковима предузме и у најкраћем року наплати од сваког обвезника, колико на кога пада.

VI.

Председништво напомиње да је на дневном реду да се одреде потребни кредити за награду пројекта, за грађење нове велике кланице и обора, а тако исто и за претходне радове око испитивања обале савске и израде пројекта за кѐ од савског моста до града.

Пре него би се донела одлука о овоме, решено: да комисија за кланицу и оборе и друга за ке, поднесу потребне извештаје, према којима би се могле донети одлуке и о реченим кредитима.

VII.

Подноси се нацрт који је саставила раније одређена комисија за уговор са г-ђицом Даринком Маленићевом изабраном питомцем.

По саслушању нацрта (АБр. 2304) решено: да се исти може усвојити и по њему уговор потписати.

VIII.

Председништво саопштава да је одборник г. Милов. Р. Маринковић извршио задатак свој и поднео прегледана правила о слободном клању стоке и продаји меса, која би још и одбор имао саслушати према ранијој одлуци и пре но што се као усвојена прогласе и ступе у живот.

Ради боље контроле и прегледа — усвојено: да се правила публикују цела у једном броју а до идуже седнице у којој, ако нико не учини примедбе, да се сматрају правила за усвојена.

IX.

По прочитању акта управе удружења за унапређивање дунавског краја (АБр. 2305) и приложеног предрачуна — одобрено: да се из општинске благајне а партије на непередвиђене ванредне потребе може издати 3600 динара на утврђење дунавске обале према пројекту који је за то састављен, но с

твм да надзор над посланима воде у име одбора општинског г. г. Н. Р. Поповић, С. Ј. Азријел и Ђ. Димитријевић.

X.

Председништво саопштава акт водоводне надзорне комисије (АБр. 2202), којим тражи да јој се јави које ће се улице идућег пролећа каадрмисати новом, кокастом каадрмом.

Према томе, и с погледом на раније донесене одлуке о новоме каадрмисању — решено: да се умолити иста техничка комисија, која је проучила питање, и чији је извештај усвојен да се по њему гради нова каадрма, да она и класифицира улице, одреди каквом каадрмом која улица по важности својој треба да се каадрмише, и састави ред по коме би се имало ново каадрмисање улица извршити, Комисији да се придруже као нови чланови за овај задатак г. г. Мата Јовановић, Ник. Р. Поповић, Рад. Драговић, Ђока Николић, Мил. Терзибашић и Љуба Јовановић.

XI.

По саслушању молбе врачарског дечијег забавишта (АБр. 1924) да општина укаже помоћ и набави справе, одобрено да се на набавку потреба изда до 300 динара ако управа удружења врачарског пристаје да потребе набави и о њиховоме чувању бригу води.

XII.

Председништво саопштава да данас истиче рок расписаноме стечају за попуњење упражњенога места једног општинског лекара, па предлага да одбор изабере комисију која ће између пријављеника изабрати једног, коме би место требало поверити.

Према овоме — решено: да кандидацију изврши иста комисија која је недавно исти задатак имала: г. г. Др. Лаза Пачу, Др. М. Т. Леко, Ђока Димитријевић апотек. и Др. Мих. Хапи-Лазич шеф општ. лекара.

LX. РЕДОВНИ САСТАНАК.

19. Новембра 1890.

Председавао члан суда г. Св. Карапеша; присутни чланови одбора г. г. Ј. М. Тадић, А. Шток, Ф. Васиљевић, М. Јовановић, С. Ј. Азријел, К. П. Михаиловић, Др. М. Т. Леко, Ђ. Димитријевић, Р. Драговић, Љ. Јовановић, Р. Р. Мирковић, Р. Петровић, М. Р. Маринковић, Ђ. Николић, Ј. Симаћ, К. Д. Главичић, Д. Најдановић, М. Капетановић, А. Одавић и М. Марковић.

I.

Пре дневнога реда прочитан је и прмљем записник одлука од 22. ов. мес. без измена.

II.

Поводом говора г. Рад. Драговића о каадрми савске улице, решено: да општинска управа учини корак код надзорне вла-

ПОДЛИСТАК

МАНСАРДА

ПРИПОВЕТКА

ЖИЛА КЛАРТИЈА

(НАСТАВАК — 4.)

Тада Бернара обузимаше уображење. Понекад га спопадне нагло очајање, па би чисто са жудњом гледао ону црну воду, што је отицала испред његових очију. Нагибао би се над реку, говорећи самом себи да му је живот бесциљан, да је свака нада пропала и да ваља мрети. Без сумње, он би у тим очајним тренутцима задао себи смрт, али га тада одважност нагло изневераваше. Презирао је себе и проклињао, али га и страх обузимао.

Да ли си икада виђао драги читаоче, у зимњим вечерима, кад магла притисне целу варош, и кад се сваки жури да што пре стигне своме дому; — да ли си виђао, велим, јадне људе, бледих лица, како се као приковани заустављају пред примамљивим излогом каквога продавца јестива? Глад распаљује у њиховим појудним погледима неку чудну светлост. Њихова рука дркће, а изгладнела уста у пола отварају се. Ето, тако је Бернар слушао сваке ноћи онај звек злата, које је пребрајао стари тврдица.

сти да се према закону не допушта подзиђивање трошних зграда, које су паду склоне.

III.

По саслушању аката држане лицитације (СБр. 19.900) о уступању права на вађење леда из Саве и Дунава за време ове зиме, решено: да се држи још једна лицитација од 1200 дин. на више, а ако се не добије већа цена, онда да се уступи право г. Јосифу Талви, трг., према његовој понуди.

IV.

По саслушању аката држане лицитације за набаву 4 воловска кола (СБр. р9855) решено: да се лицитација усвоји и набавка уступи Живку Давидовићу колару, ако пристане да се условима накнадно пропише каква кола имају бити, — а услове да дастави инжињер општински.

V.

Председништво саопштава да је расписаноме стечају за управника трошарине истекао рок, и да се према томе и сам избор има извршити, пре тога пак да се и одреди плата.

На предлог председништва решено: да плата управника трошарине буде од 300 до 350 динара.

VI.

Председништво саопштава да је раније, према одлуци одборској од 16. Априла т. г. књбр. 185. ГБр. 398. био расписан стечај за допуну нивелационих и регулационих планова, према повученој међи варошкој и у колико крајњи делови вароши нису раније снимљени. Почем добивене понуде нису повољне, и

Како је доцније поднео понуду проф. Вел. Школе г. Милан Андоновић, да исти посао прима на се и изврши га у режији општине уз припомоћ ђака Велике Школе, председништво предлага да се усвоји ова понуда (ГБр. 1591) и одреди потребан кредит.

Усвојив предлог председништва, одбор је одобрио: да се из партије на непредвиђене потребе може утрошити до 7000 дин. на топографско снимање и допуну плана београдског, у колико нису раније снимљени крајевни делови који су ушли у рејон, и да се тај посао повери г. Милану Андоновићу проф Вел. Школе.

VII.

Председништво предлага да се отвори место још за једног енжењера општинског, почем се показала потреба за то. Усвајајући предлог одбор је одобрио: да се узме још један четврти енжењер са платом од 2400 динара.

XIII.

Председништво саопштава да је према мишљењу комисије, која студира питање о кеју, потребно да се одмах од-

Једног дана он се сrete на ходнику са једним повисоким погнутим старцем, који га сумњиво погледа.

Бернар га обухвати једним погледом. Он погоди да је то његов сусед — стари тврдица. На први поглед, израз лица старчевог имао је нешто привлачљивог. Чело високо, коса седа, нос прав, усне танке, а сбрчкана кожа лепила се о испупчене и кошћунаве јабучице као пожутели пергаменат. Додај томе округле, укочене и упале очи, са прозривим погледом, и пуне неке магнетичке силе.

Имао је на себи широку црну кабаницу, која му се спуштала до стопала; беше ћелав, и жуте испупчене лубање, а заогругљена коврчаста коса, светлуцала му се.

Стари тврдица пошто је приметио Бернара, неким инстинктивним покретом, умота се у кабаницу, нагло отвори врата и уђе у свој стан, не рекав ни речи.

Бернар чу како шкрипну реза, коју тврдица затвори, пошто је ушао.

— Нем као вертхајмова каса, помисли Бернар у себи. Ово се догодило истога јутра, кад почиње ова прича.

III

Одавна је Бернар узалуд покушавао да се бори против онога клетог гласа, који му по сто пути у једном сату шапу-таше на уво:

— Ено у њега злата да постанеш богат!

Дошао је дотле, да је на послетку почео избегавати свој

реди кредит за радове на испитивању обале савске и изради пројекта за ке

На предлог председништва одобрено: да се из благајне општинске може привремено утрошити до 6000 дин. на испитивање обале и израду пројекта, за грађење ке-а од савског моста до тврђаве београдске

И ова сума благајни да се накнади из зајма који за велике послове буде остварен.

Х.

Поводом интерпелације одборника г. А. Одавића председништво изјавило да ће грађевинско одељење одмах предузети што је потребно да се поправи насип.

КОНФЕРЕНЦИЈА

17. Октобра 1890- године у дворани општинској на којој је г. Ђока Станојевић професор војне академије држао предавање о томе: којим би — електричним или гасним осветљењем — требало осветлити Београд.

После говора г. Станојевића:

Пред. Пашић. Мислим да ћу одговорити жељи целог одбора ако у име и моје и његово захвали господину говорнику на његовом обавештењу и да га замолим да и у будуће не одкаже своје услуге у питањима која нас интересују (врло добро!)

Сад ако ко год од г.г. одборника жели да говори у прилог ове ствари, ма ћемо га радо саслушати.

(За овим настаје међусобно обавештавање између појединих одборника и г. Станојевића).

М. Велизарић. Ја би молио г. Станојевића да објасни: да се поред електричне светлости може више пута бити у мраку, какав је случај, како сам чуо, био је у Темишвару, или је се у томе коракнуло унапред и то онемогућило?

Ђ. Станојевић. Таква опасност може да постоји код сваке врсте осветљења, па и код електричне ако органи који о њој буду водили бригу не одговарају својој дужности. Али код електричног осветљења сва опасност и јесте у томе што се може варош да нађе у мраку; међу тим код гасног осветљења могу да се десе експлозије од којих се читаवे улице руше, као што је било у Лондону пре неколико година. Ради предупређења таквих случаја код електричног осветљења, требало би у уговор са предузимачем ставити у извесне глобе које би он имао да плати ако би се једне вечери лампе погасиле.

М. Велизарић. Ја сам хтео још ово да кажем, да код електричног осветљења није увек иста светлост, него се сваких 5

стан, који му постаде мрзак, и проводити ноћи по буцањима париским, само да би побегао од злосрећног звука.

Кад дан осване, он би се враћао у своју мансарду и покушавао да ради, али то беше узалуд. Рад му постао тежак, јер изгуби снагу под теретом непрекидног узбуђења.

Грозничав и нервозан, бадава се усиљавао да прикупи на једну гомилу све расејане утиске своје. У глави му се заврже хаос, у ком се укрштаваху хиљаду бесмислених намера. У томе хаосу, у томе мраку, једна ствар изгледала је јасна, једна мисао пливала је по површини, стварала се, постајала телом и излазаше сваког часа на очи Бернару.

Та мисао беше увек она цеста, она зла мисао:

— Оно злато може да буде твоје!

Кад таква мисао уђе у мозак оболела човека, она више не излази. Та мисао у Бернару заче много других нузгредних мисли, које га све заједно, поведоше пропасти тако, да је једнога дана и сам несретник говорио у себи:

— Па као зашто да то благо и не буде моје?

Тога часа, све би речено Бернар се више није борио; он и не покуша више да плива уз матицу која га је носила; предаде се слепо њеним валима, и пун поуздања чекао је само згоду. (Богиња, која рђаво служи поштење, а радо пружа руку помоћи несавесницима)

Бернар је увек тражио прилику да се сретне са старим тврдицом. Тада би га учтиво поздрављао, па понекад и покушавао да отпочне ма какви разговор, али му не полазаше за руком.

минута мења, због, вероватно, неке несавршености страва или онога угља који гори, па мислим то није добро.

Ђ. Станојевић. То је било у оно доба док брзина дидаманисне није била стална. Међутим сад се попустила струја, пре него што се пусти у варош, кроз извесни број акумulatorа из којих излази, као из обичних батерија те према томе, та је опасност са свим отклоњена

Др. Марко Лeko. Ја не би могао тако да се решим, да за Београд усвојимо електрично осветљење. Из сопственога искуства стекао сам то уверење, да је гасно осветљење куд и камо савршеније од електричног. Више од десет година провео сам по варошима, осветљење гасом и никад ми се није десио случај, да сам поред гасног осветљења остао у мраку. Међу тим сваки час имамо прилике да чујемо, како је електрично осветљење несигурно и лако се гаси. А и сам сам то неколико пута искусио. Тако пре више година у Јазегу, приликом једнога бала, кад је у сред игре електрично осветљење изветрило и цело друштво нашло се у једанпут у тоталној помрчини. Пре две године за време париске изложбе, у кавани у сред Париза, где сам обично после вечере свраћао, више пута изненадно погасиле се све електричне лампе. И сопственик те каване знајући несносну худ електричног осветљења, није избацио из каване старо гасно осветљење, те смо тако били у мраку само дотле, док су гасне лампе попаљене. Приликом доласка немачкога цара у Атину, десио се сличан случај баш онога вечера, кад је ваљало варош бриљантно илуминисарти, и место бриљантног осветљења владала је тога вечера у вароши густа помрчина. Ово неколико примера већ јасно показују, да електрично осветљење није још довољно сазрело за практичну примену и с тога не би рад био да и Београд послужи као поље експериментисања за ту врсту осветљења. Наше финансиске прилике то нам не допуштају.

Даље, до сад сам увек слушао да је електрично осветљење много скупље од гасног осветљења и напоследку не треба изгубити из вида и то, да у гасном осветљењу поред извора јасне светлости имамо и извор топлоте, а то је за извесне радове а и домаћу употребу од врло великога значаја.

Питање, с којим се данас занимамо т. ј. да ли да се Београд осветли гасом или електричном светлошћу, то питање већ је једном у одбору нашем расправљено и донесена о томе и одлука, а на основу извештаја познате вам „општинске комисије за проучавање извесних општинских установа у страним земљама“.

Ако ми допустите, ја ћу прочитати из тога извештај овај пасус, који се на осветљење односи, — исти гласи:

„Пре свега морамо констатовати да нам према свему што смо имали прилике видети у Европи, изгледа, као да питање о осветљењу читавих вароши електрицитетом још није изашло из

Стари тврдица одговарао је само трепћућим, немирним погледом, и пролазио брзо и ћутећи.

Бернар разабра да тај човек станује од много година у истој кући. Нико није знао од куда је, ни шта је. Његово име издавало га је да немачког порекла. Звао се Херман Шварц. Нико му не познаваше ни сроднике ни пријатеље. Нико га није никада посећивао. Живео је усамљен у својој мансарди, повучен као у какву пештеру. Излазио би врло ретко, а укућани беху се навикли да га виђају само по некад. Никома није дозвољавао да улази у његов стан. Његов живот од осталог света беше одвојен зидом.

Дуго се некада говорило о њему.

Суседи, а нарочито сусетке, врло је јако занимао онај кога су, онако олако назвали „старим чивом“. Ако је веровати зуцкањима, која су тада кружила по оној мелодији, што се зове оговарање, Хофман није могао бити поштен, и опште се мислило да се иза његове повучености скрива нечиста прошлост.

Бернар је све то слушао, десно и лево, увек случајно. Са таквих гласова он је себи градио фантастичну слику једнога тврдице по обрасцу јунака Калотових или Хофманових.

Он би помишљао у себи, чисто са неким радовањем, да је тај старац украо злато које имађаше, и да би му га требало отети без икаквог сажалења и гриже савести.

После тога, он би проучавао сама себе, тражећи да разјасни покретну силу својих сопствених страсти, својих жеља. Питао се, да ли је доста јак да издржи тежину једнога злочина, претпостављајући да тај злочин изврши.

граница врло скупог експериментисања. Једина варош у Европи која је читаво осветљена електричном, то је као што вама је познато, Темишвар, па и она тешко да би се одлучила у тај експеримент да случајно прошле године није истекао рок концесије Друштву које је до сада осветљавало варош гасом, и да велике предузимачке фирме за осветљење електрицитетом немају рачуна за сада, радити пошто заште, само да добију веће поље за своје опите, само да докажу да се читаве вароши могу већ сада трајно осветљавати електричном. Ми морамо признати да смо са великим очекивањем отпочели наше студије баш у Темишвару, али не можемо рећи да смо из Темишвара отишли врло одушевљени за осветљење електрицитетом. При томе не мислимо једино на непријатан случај, који се десио баш оне ноћи кад смо ми, улазећи у Темишвар, очекивали море светлости, а када смо наишли на апсолутну помрчину, јер ни једна једина лампа на улици не беше упаљена, пошто машина за произвођење електричне није имала воде (дотични поток био се смрзео) — премда је и то врло непријатно за једну варош, кад се у њеном осветљењу могу десити такве случајности, да она макар само једну ноћ остане у апсолутној мраку. Главни разлози што наше симпатије за електрично осветљење, са којима смо пошли из Београда, нису порасле у јединој вароши, која је до сада у Европи цела осветљена електричном у томе су, што ни интензитет ни квалитет електричне светлости по улицама темишварским, како смо је ми друго вече имали прилике видети, нису боље од обичних гасних пламенова са снагом од 11 нормалних свећа. Друга и то велика махна електричног осветљења у томе је, што се све лампе морају упалити и угасити у једно исто време, онда кад машина почне или престане радити. Према томе о употреби варошког осветљења у приватним кућама и дућанима, који би имали потребу да своје лампе упале у разво доба дана, не може за сада бити ни речи. А нама се чини да би било врло погрешно заводити у Београду врло скупо осветљење, које би се могло употребити само за улице, где претплата приватних кућа на осветљење не би ни мало олакшавала општини терет за јавно осветљење. Тек ако би се питање о акумулаторима електричне срећно решило у пракци, т. ј. када би свака кућа могла имати резерву електричне на свом расположењу, тек онда моћи ће се озбиљно говорити о широј употреби електричне за осветљење, а дотле ће се њоме осветљавати само поједине велике куће, железничке станице, позориште, дворови и т. д. као што се данас свуда у Европи ради. Тако стоји данас питање о осветљењу електрицитетом. „Ви ћете појмити да се ми за нашу одлуку нисмо могли ослонити само на садашње стање тога питања, јер би на тај начин ризиковали, да после неколико година, заменијемо гасну фабрику са још скупљом фабриком за произвођење електричне. За то смо се старали да код свију стручњака у овом питању са којима смо имали част познати се, потражимо одго-

вора на ово питање: има ли изгледа, према досадањим резултатима опита за осветљење електричном, да ће ово икада са свим истиснути осветљење гасом, и ако има, да ли ће то решење настати у тако блиској будућности, да једна варош, која се још осветљује петролеумом може и треба да чека на решење тога питања. На то питање добили смо свуда један исти одговор: Нико не може ни са приближном вероватноћом сада казати када ће се и како ће се решити утакмица између светлећег гаса и електричне светлости, али толико је сигурно да баш и у случају када би се доказало да је електрично осветљење и боље у сваком погледу и јевтиније, а ово је последње врло невероватно, баш и када би се успело да се електрично осветљење ослободи свију махна, које му се данас с правом пребацују — опет и ни у ком случају гасне фабрике неће постати излишне, не само с тога, што са усавршавањем осветљења нагло расте и потреба што веће светлости у становништву, него поглавито за то: што фабрикација светлећег гаса даје не само средство за врло пријатно и јевтино осветљење, него и толико споредних продуката као што је кокс, катран, амонијак, „прајска“ киселина итд. да кад се приход од тих споредних производа сабере, излази да осветљење светлећим гасом остаје са свим цабе. Па не само то, него светлећи гас већ се данас у све већим размерама употребљава: за грејање соба, за кување јела, за глачање рубина, за кретање малих машина од $\frac{1}{2}$ или $\frac{1}{4}$ коњске снаге, које ће кад се умноже, многе ручне занате оживети новим полетом, јер ће их сваки занација имати у својој радионици, у своме дућану. О свему овоме уверили смо се на делу и у Брислу и у Дауцигу, јер то су једине вароши у којима су гасне фабрике својина општине којом оне саме управљају, докле у другим варошима или још експлоатишу осветљење гасом концесионисана друштва сама, или је општина приморана да таквим друштвима прави конкуренцију са својим општинским гасним фабрикама, као што је на пр. у Берлину“.

„Где год општина сама рукује гасним осветљењем своје вароши, ту оно не само плаћа своје трошкове за одржавање фабрике и целе инсталације, ту не само варош не кошта ништа целокупно јавно осветљење свију улица и пијаца, него ту општина има од своје гасне фабрике огромних чистих прихода општинских и ако продаје приватнима свој гас јевтиније него икоје концесионисано друштво. Као пример да наведемо само Брисел, варош која са својим предграђима има нешто преко 400.000 становника и која, и ако много предграђа имају своје засебне гасне фабрике, ипак поред целог јавног осветљења у 4500 ламапа на улицама, које јој остаје бесплатно, има годишње прихода на $2\frac{1}{2}$ милијуна динара, и ако кубни метар гаса продаје по 20 пара динарски, а школама и позориштима по 7 пр. дин. Разуме се да ми, нарочито првих година, докле гас не би продоро у већину приватних кућа, не можемо очекивати ни сраз-

Велико питање, велико размишљање његово, беше усредсређено у једноме:

Има ли гриже савести?

Човек, у својим размишљањима долази обично до закључка, који највише годе њему. Тако је Бернар дошао до убеђења, да грижа савести постоји само за људе слабе, и да човек, који је доста моћан да сачува у себи тајну каквог злочина, за који је одговоран једино својој савести, има право, да без бојазни и страха захтева од друштва све почаст и слављења, за којима жуди поштен човек.

Па пошто нема гриже савести за јака човека (две нераздвајне речи човечије сујете), то је ваљало само добро умети сакрити се, те побећи закону.

Цело питање састојало се дакле у овоме:

— Умети извршити такав и такав преступ, такав и такав злочин са успешним предумишљањем и по реду добро смишљеном, како не би било сведока, и зарити тајну толико дубоко у своју савест, да ју ни једно човечије око не буде у стању пронаћи.

На божије око, он и не помишљаше. Тај човек беше охолог титанског племена, јак у познавању људи и кадар да објави у опустошеном храму Вишњег атеизам (безбоштво).

Погрешним начелима већ ослепљени дух Бернаров поче нагло да се клиза низбрдицом, оном кобном низбрдицом која води у понор. Упоредо с тим, нестајало је у исто време и његових слабости и некадашњих његових двоумица. Он се не бораше више као слаби борац противу злочиних намера својих сујетних жеља. Предао им

се везаних руку. Злато старог тврдице већ беше његово, и он се у напред радовао своме злочину. По његовоме мишљењу, од дана, кад је донео то страшно решење, од тога дана тврдица је њега крао, и он беше готов да зграби старца за гушу и да му громко подвикне.

— Враћај моје благо!

— Ваља ми бити стрпелив, мислио је у себи, па је почео да се стишава, да очекује и да сања о својој будућности. Срећа му се чинила да је ту, крај њега. Ако ју не заустави данас, учиниће то сутра. Ствар беше у његовим очима већ свршена. Онај онако суморни Бернар сада би се по често осмејкивао, а по кад-кад је и за чудо весео бивао. Лују Верију, кога и читаоци познају, ледило се око срца гледајући свога пријатеља Бернара у таквоме стању. Он га је волео искрено.

— Добри друже, рећи ће Луј, шта си се замислио? Смераш будалаштине. Море срећа служи само стрпеливе. Да би увек остала под твојим кровом, треба да се њоме ожениш, а не да ти буде слушкиња.

Бернар се само смејао.

Верије није могао увидети докле је гангрена прогризла Бернарову душу. Држао је да код Бернара има више парадокса но изопачености, па докле би једном уплашено застајао код речи Бернарових, дотле би другде слегао раменима сматрајући их као импровизаторска вежбања.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

мерне приходе од општинске београдске гасне фабрике, али толико мислимо да је сигурно, да ће наша гасна фабрика одмах у почетку свога рада покривати интерес и отплату онога капитала који буде потребан да се Београда осветли светлећим гасом.

«На основу свега изложеног ми вам, господо, по најбољем уверењу предлажемо :

1. Да у начелу решите : да се Београд осветли светлећим гасом.

2. Да се израда пројекта за осветлење Београда светлећим гасом повери двојници стручњака г. Хиполиту Артеу директору општинске гасне фабрике у Брислу, и г. Александру Ерду инжењеру и предузимачу великих општинских грађевина у Берлину, који би сваки за се имао израдити свој пројект, општина би, по оцени стручне пороте, о којој ће даље бити речи, решила који од та два пројекта има да се изврши».

«Ово су за сад наши предлози односно осветлења Београда. Међу тим узевши у обзир :

1. Да ће осветлење гасом не само подмирити једну велику потребу наше вароши, извршити једну од главних тачака усвојенога програма за реформу Београда, него и створити један нов извор општинских прихода, који ће са сваком годином даље бити већи ;

2. Да се осветлење гасом може извршити далеко брже него канализација, и брже него што треба и за саме предходне студије о водоводима, јер по уверењу г. Артеа, ако би се одмах приступило послу, Београд би у Јануару 1886. већ могао бити осветљен гасом ;

3. Да би један такав резултат који би општина постигла за релативно врло кратко време, одмах у почетку функционисања варошке трошарине, дао становницима Београда одмах видљивог доказа зашто је заведена трошарина и на шта се она употребљава, што би по нашем мишљењу знатно допринели да се што скорије увиди корист те установе.

4. Да се статистичким податцима може доказати како је све већа моралност и све већа лична сигурност у свакој вароши што је више и боље осветљен сваки и најдаљи буџак или ћорсокак у њој ;

узевши све то у обзир, ми сматрамо за дужност да свратимо пажњу на ово питање :

Да ли не би по општину београдску било корисно, да извршење својих општинских реформа отпочне завођењем гасног осветлења, не чекајући на извршење водовода и канализације за које треба више студије и много више времена ?»

»Што се нас тиче ми вам формално предлажемо да се тако уради.«

И на основу овога ретерата, Одбор општине вароши Београда у седници својој од 24. Фебруара 1885. год. решио је у начелу : »да се београд осветли светлећим гасом.«

Но како има више од пет година од како је ово питање у Одбору решено, то је са свим оправдано да се сад поново исто питање расправља, тим пре што је за то време учињен и извесан напредак у електричном осветлењу. А то је главно, о чему имамо да се сад обавештавамо.

Што се тиче хигијенског гледишта у томе смо сви сложни, да је електрично осветлење боље од гасног. Но и у том погледу присталице електричног осветлења јако претерују и преставаљају гасно осветлење као највећег непријатеља здравља човечијег. Господин Станојевић вели да је угљена киселина, која се ствара при горењу гаса за осветлење, страشان отров. Међутим у ствари није тако. Истина, није здраво живети у локалима, у којима има извесне количине угљене киселине, но ми угљену киселину и издишемо, па ако собе немају нужне вентилације, и та угљена киселина коју издишемо шкоди нам здрављу. По себи се разуме, да је чист ваздух најздравији за дисање, зато гледајмо да удесним вентилацијама, па било гасниг или електричног осветлења, увек имамо чистог ваздуха у собама, у којима живимо. Угљена киселина и ако није за дисање подесна ипак се не може назвати отровом и то још страшним отровом. Кад би тако било, онда би и ваздух који издишемо био отрован а ми и у разним течностима, као с пивом, содом, шампањом итд. пијемо знатне количине угљене киселине, па се не бојимо, да ћемо се отровати. За угљену киселину не може се дакле рећи да је отров већ само да вије за дисање као и иначе нечист ваздух.

Ја нисам дакле за електрично осветлење поглавито с тога, што ми изгледа, да је врло несигурна врста осветлења и што је одвећ скупо,

Предс. Пашић. Ми овде покрећемо поједина питања ради обавештења, а после ћемо сав материјал дати одбору или комисији, те да она узме све у оцелу, као и друге податке које она зна те да своје миљење полнесе одбору ради коначне одлуке.

Ја напомињем само ради знања : да се вечерас неће приступати коначном решењу овога питања.

К. Главинић. Господо, решење овога питања за нас је доста важно па с тога је са свим природна и жеља да се, о њему потпуно обавестимо пре него што се решимо за једно или друго осветлење, г. Станојевић био је добар да сравни обе врсте осветлења ; он нам је изнео све добре стране и једног и другог но и поред тога ја имам да учиним примедбу : да се у опште код свију великих пријатеља електричног осветлења, опажа воља, да мало више истичу то осветлење над гасним него што би можда требало према данашњем стању ствари. Исто тако пријатили гасног осветлења, нарочито у Европи, познаше и износе многе мане електричног осветлења доказујући да је гасно осветлење и за садашњост и за будућност најбоље. Већина гасних фабрика у рукама је компанија које се труде свима могућим средствима да сузбију електрично осветлење. Оне троше знатне суме новаца за писање научних и популарних чланака противу електричног осветлења.

Због овога не можемо ни ми то питање лако решити, јер ако потражимо обавештења, односно података у књижевности о једном и о другом осветлењу, не ћемо бити на чисто које је боље. Ја сам пак лично за електрично осветлење, али кад дође да се решава питање : хоћемо ли за општину београдску усвојити једно или друго, морам се опет добро поразмислити пре него што дам свој глас за једно или друго.

Г. Марко Лeko вели да је то питање у начелу решено; напоменуо је извешће једне раније општ. комисије и рекао да није добро менати наше решење (Д-р Лeko: Разумео сам после 5 година). За развиће електротехнике 5 година је што је у многим другим грамама 50 година. Који је познат са успесима електротехнике од пре 5 година, тај ће знати огромни напредак у томе, који је близу савршенства. Ја лично посматрао сам електричну светлост пре 6 година, а како стоји данас у свету с њом, незнам из личног посматрања већ из књига и из публикација. Али једно знам позитивно, а то је, да електричне осветлење мора бити и данас скупље од гасног.

Осим тога, ми у Београду морамо имати и то на уму, да ће нас, због раштрканости наших кућа, стати електрично и гасно осветлење скупље него друге вароши.

При решавању овога питања, код нас ће претегнути економска страна, јер ако ми мораћемо платити за електрично осветлење београдских улица 70.000 дин. а за гасно осветлење 40.000 дин., нарочито пак, ако моћемо саградити гасну фабрику за општински рачун, тешко да ћемо се моћи решити за електрично осветлење.

Али, како смо ми сад у повољнијем положају од многих вароши, што се тиче избора осветлења, јер сад немамо скоро никакво осветлење, те можемо лакше усвојити оно које је најподесније, потребно је да се питање о осветлењу Београда што потпуније проучи.

Б. Станојевић. Да одговорим г. Леку на извештај оне комисије који је он цитирао. Што су се комисији и г. Марку дешавали малери да су се гасиле лампе свуда где су они били, то ја не знам. И ја сам прилично дуго времена био а чини ми се и мало дуже и од комисије и од г. Лека по варошима где има електричног осветлења па ми се није нигде десило да се оно угаси; сам сам имао прилике да рукујем са електричном светлошћу па знам да то није баш тако обична ствар да се лампа угаси те да би то био разлог не уствожити електрично осветлење.

Што се тиче Темишвара и »електричног помрачења« у њему ни комисија ни г. Лeko не би ту ствар тако озбиљно узели, кад би хтели да призваду у каквим је околностима извршено електрично осветлење у Темишвару. Темишвар је хтео да има скоро цале осветлење. Он је узео као моторску снагу једну турбину коју креће вода. У сваком таквом случају ми морамо да рачунамо с мразом и сушом и за то је се и десило да се варош помрачила што је вода или опала, или надошла или се замрзла или се десило што око бране или је што запало у турбину па је зауставило. Ја нисам хтео ни да вам спомињем воду као мотор за електричне машине, јер би истина справљање електрицитета, тим путем било баснословно јефтино, али се тешко може код нас

извршити. И кад би узели воду као мотор, ми бисмо, разуме се, као и Темишвар, били изложени под опасност да останемо више пута поред осветљења у мраку. Г. Марко је навео како Брисел има цабе осветљење гасно. То стоји, али он није требао да узме за пример варош од 400.000 становника у којој има тако много јавних и приватних локала до се осветле, и где због велике потрошње гаса споредни продукти при справљању гаса могу да буду велики, те им због велике продаје и гаса и споредних продуката може варошко осветљење да дође бесплатно. Код нас има сада око 500 лампи; нека их буде кад буде варош осветљена гасом или електрицитетом 1000 или 2000, па ипак то неће бити ништа. Колико ће ту да буде споредних продуката? Г. Марко не води рачуна о нашим приликама, него са комисијом заједно цитира Брисел. У Београду ћемо имати да запалимо 2000 или рецимо 5000 пламенова и тих 5000 пламенова не могу дати толико споредних продуката да можемо имати цабе осветљење.

Хоће ли општина имати бесплатно осветљење или не, не зависи од врсте осветљења као што то погрешно схваћа комисија и г. Леко, него од експлоатације. Ако општина уступи коме друштву експлоатацију осветљења било једног или другог, њу осветљење мора коштати, јер сва добит пада друштву. Ако ли општина сама експлоатише (као што је то у Брислу) онда може рескирати да има осветљење или скупле по што би јој дало друштво (ако добро не руководи експлоатацију) или бесплатно (ако корисно води само предузеће). Напред наведени пример показује, како и електрично осветљење може општину стати бесплатно ако има потребан број приватних потрошача. Што се тиче угљене киселине о којој је г. Марко навео као да она није опасна, јер је пијемо у пиву и соди, ја држим да му је тај пример случајно испао, јер ће и г. Марко знати да има мало разлике између дејства угљене киселине у стомаку и у плућима.

Ни мало се не чудим, што је путничка комисија тројице у свом извештају навела као несавршеност електричног осветљења ту околност, да се све електричне лампе пале од једае пут, па или човек хтео или не хтео. Али се чудим како је г. Леко могао тако што да цитира, кад сигурно зна да је се не само пре пет година кад је та комисија „проучавала“ добре и рђаве стране оба осветљења, него још и пре тога могла свака лампа да изолује простим прекидањем струје окруивши један чеп, као оно славину на гасним цевима. Г. Леко ће знати и то да има електрометра, као што има и гасометра, и да сваки потрошач плаћа онолико електрицитета, колико потроши. По извештају комисије и по г. Леку излази, да ако неко има електричну лампу у спаваћој соби, да по сву ноћ не може лећи да спава, по што лампа целе ноћи горе због уличног осветљења с којим је она у вези!

Д-р Марко Леко. Кад сам прочитао из извештаја познате вам комисије онај пасус, који се односи на осветљење, ја сам изрично напоменуо, да је са свим оправдано, што се сад понова о питању електричног осветљења за Београд, обавештавамо. То јасно показује, да се и ја с прочитаним извештајем у свему не слажем. Но и поред објашњења г. Станојевићевог, а на основу онога што је мени познато, остајем ипак при том, да је гасно осветљење далеко савршеније и јевтиније од електричнога осветљења.

Но о томе имаћемо прилике и други пут да говоримо.

Сад сам узео реч да само о физиолошком дејству угљене киселине одговорим г. Станојевићу. Знам врло добро разлику између дејства извеснога тела на организам човечији, кад се унесе у желудац и кад се удише. Али не разумем г. Станојевића, како може угљену киселину назвати страшним отровом, кад ми угљену киселину с разним течностима уносимо у организам. Не знам да има на свету отрова, који се сме тако као угљена киселина пити, а да човека не отрује. И опет велим, да угљена киселина није отров.

На послетку имам још да напоменем и то, да електрично осветљење и са хигијенскога гледишта није са свим без мане. И сам г. Станојевић потврдио је, да се од електричног осветљења добија нека очна болест. Међу тим и ја сам од једнога овдашњег лекара чуо, да та болест није баш тако са свим невина а и да има више болести очију, које су изазване дејством електричне светлости. И то питање треба стручњаци да нам објасне.

Милор. Терзибашић. Како стоји кад удари гром у спроводну жицу.

Б. Станојевић. Ако се деси да гром удари у жицу, удешено је да се варица спроведе у земљу као и код телеграфа. **Председник Пашић.** Пошто нема нико више да говори, закључујем конференцију.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Правила. Као што је обзнањено на првој страни, нова правила о слободном клању и продаји меса у Београду и атару, ступила су у живот од 20. ов. мес.

Њима су одредбе старих правила допуњене а знатно и преиначене.

Коме год су правила та потребна, може их добити у санитарском одељку општинскога суда. Штампана су у књижице; а за продавце плакатно.

Правила мора имати на видном месту свака продавница.

Одобрен кредит. Одбор општински одобрио је, у последњој седници својој, кредит од 6000 динара да се предузме сондирање обале савске а по том састави и дефинитивни пројект за грађење ке-а од савског моста до београдске тврђаве. Испитивање обале почеће већ ових дана, а и израда пројекта ускорити што већма.

Трошарина. Кроз који дан приступиће се и последњим корацима за увођење трошарине. Таксе су одређене, и чим буду потврђене, неће више ништа стајати на путу да се отпочне и наплата вршити — још у току идућег месеца.

Под закуп. Решено је да ове године општина уступи закупцу право на вађење леда са обала београдских. Прва лицитација није одобрена, а друга држаће се 27 о. мес. и право уступити ономе, ко буде дао највишу цену.

Уступљена. Набавка цеви за нови водовод уступљена је по пола двема фирмама. „Бекинг и Комп.“ у Немачкој и „Понт-а-Мусон“ у Француској. Понуде тих двеју фирмама, биле су најјевтиније и скоро подједнаке, за то је набавка и подељена тако.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА.

Цариградски ке. О грађењу ке-а на златном Рогу, у Цариграду, донели смо недавно саопштење. Сада јављају стране новине да је тај велики посао уступљен Грансу и компанији. Рад се мора почети у року од две године, од дана потписа уговора, а за целокупно довршење ке-а остављен рок од 14. година. Цео посао коштаће 3,000.000 лира турских.

Зајам за кланице у Цариграду. Цариградски лист „Хакикат“ доноси вест, да је турска влада одобрила да се може направити зајам од 100.000 тур. лира, од којих ће се 40.000 употребити на грађење кланица и обора на више разних тачака у Цариграду. Предрачуњено је да ће приход од кланица покривати суме које су потребне за амортизацију зајма с интересом.

Буџет галачке општине. Приходи галачке општине увели су се знатно ове године. Буџет овогодишњи дао је прихода 1,400.000 динара, докле је претпрошле био 1,077.000 динара. Овај пораштај отуда је, што је и галачка општина завела нове дажбине ради извршења неколико раније пројектованих великих предузећа.

РАЗНЕ БЕЛЕШКЕ

Трка локомотива. Између Париза и Лароша приређена је ту скоро трка са локомотивама. Циљ трци била је испитивање брзине разних возова и издржљивости локомотива.

Друштво „Париз-Лијонско“ било је покретач те утакмице.

Резултат трке је следећи: „L' express du Nord“ стигао је први, пошто је за један сахат прејурно равнину од 136 километара, „Le Midi“, „L' Est“, „L' Orleans“ и „L' Onest“ прешли су за исто доба 135 килом, а „Париз-Лијон“ само 120 километра за 1 сах.

У трци са теретним возовима добило је „Друштво северних железница.“ Воз је носио терет од 240 тона и прешао је 95 килом. за 1 сах. Воз „Друштва западних железница“ имао је исти успех, али му је локомотива претрпела доста штете. Овај покушај превеликих брзина не даје се употребити на дуге путеве, јер би било преопасно, с тога и правила железничка забрањују, под најстрожијом казном, влаковођи да пређе више од 80 километра за сахат. На свакој машини има нарочита справа, која показује тачно брзину којом је влак јурио, и тако служи за контролу. Машинисти пак један особити барометар показује у свако време којом брзином јури влак, те му даје могућност да или повећа или умањи исту. —

ИЗ ДРУШТВЕНОГ ЖИВОТА.

ПОСЛЕДИЦЕ ПИЈАНСТВА.

Нема заразне болести која више утамањује свет и чије су последице теже од оних, које проузрочава злоупотреба алкохолних пића.

Статистика је у неколико констатовала те последице, али колико тисућа случајева остају у мраку; колико их се скрива пред статистичаром?

Порушено здравље, уништена породична срећа, нагон к неморалу и кривичним делима, лудило, грозна и прерана смрт — то су укратко последице те ужасне и паклене страсти!

Др. Бер, лекар једног казног завода, изнео је ту скоро занимљиве податке у једном своме јавном предавању, к је је држао у Пленценсу и констатовао, да је само у пруским болницама год. 1885. било 10.360 лица, која су боловала од хроничног лудила услед злоупотребљавања алкохола. Од тих је исте године 1914 лица праћено у болницу за душ. болести од делиријума. Од свију самубица 700 њих доказано је да су били пијанице. У Немачкој од 100 умро болесних 25 су оболели од пијанства.

Одавна је доказано да је пијанство узрок умножавању и кривичних дела. Констатовано да у 32 казна завода у Немачкој од 32.827 осуђеника, 13.106 осуђено је због злочина и кривица почињених у пијанству и због пијанства; дакле преко 400%.

Исти др. Бер нашао је да у самим казним заводима у Пленценсу на 3227 осуђеника 1174 починили су кривице у пијанству.

Доказано је даље да је највећи део престапа и кривичних дела учињено у очи празника, или на сам празник, или дан доцније. Субота, недеља и понедељак то су обично дани, када се раднички свет, после турског седмодневног рада, одаје одмору, да често у пићу страћи оно, што је преко недеље знојем зарађено. Тада се обично и рађају највише многобројна зла дела.

Прве мере противу пијанства предузете су у Швајцарској и Немачкој, а највећа потреба да се те мере развију до правог значаја свог, осетила се највише у Енглеској, где се одавна води права борба противу алкохола.

Многобројна друштва избацују сасма употребу алкохола па иду чак и дотле, да се и вина драговољно лишвају. То је без сумње крајност; али кад између крајности и несрећних последица ваља бирати једно, без сумње ће превагнати крајност.

Срећом зло нема ни из далека подједнаки значај у целом свету. Али не треба заборављати да се свака болка лечи само онда, кад је у зачећу своме. И за то, ако тамо, гди се од порока пијанства не пати у масама, нема потребе за нарочитим мерама противу употребе алкохолних пића, оно без

сумње ваља бар то толико чинити, да се стаје на пут лаког отварању крчама, за које се не може никада рећи да су од потребе. На против, кад год се затвори која од оних, што већ постоје, ваља јој радошно отпевати посмртницу — са жељом: да на њезино место никада друга не никне!

Разне општинске лицитације.

Путем јавног надметања, издаће општина београдска:

26. Новембра

Право на продају леда са обале савске и дунавске за време ове зимске сезоне.

27. Новембра

Земљиште испод војног сењака, крагујевачког друма и пута поред Вшетечка, за време од дана одобрења лицитације до 31. децембра 1896 год. које има простора од 117.200 квадратни мет.

29. Новембра.

Плац постојећи у железничкој улици спрам Балукчића, за време од одобрења лицитације до 31. децембра 1893 године.

4. Децембра.

Набавку олова, потребног за маркирање меса на општинској кланици, за време од дана одобрења до 31. дек. 1891. год.

8. Децембра.

Право на чишћење нужника, помијара и стрводерски посао за време од 1 јануара до 31 децембра 1891 године.

Кауција у 800 дин. полаже се у новцу или државним папирима.

Све ове лицитације држаће се у рачуноводству суда општине београдске, од 8 до 12 пре, и од 2 до 5 сати после подне у које ће се време и закључити. Услови свију ових лицитација могу се видети у рачуноводству, пре а и на дан лицитације.

Из Суда Општине вароши Београда 15. новембра 1890. СБр. 141.15.

Грађевинске лицитације.

На дан 26. т. м. од 2 до 5 сати после подне, држаће се у грађевинском одељењу суда општине вароши Београда, јавна усмена лицитација за откопавање земље у „каторској“ улици.

Кауција 400 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

Ближи услови, предрачун и план попречних профила, могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана у време канцеларијско.

Од стране суда општине вар. Београда 13. новембра 1890 године ГБр. 1402.

Београдске лицитације

а.) Управа вар. Београда (кварт савагалски) држаће лицитацију 26. новембра т. г. за сечу дрва.

Услови у кварту.

Кауција по закону.

г.) Дирекција срп. држ. железница. Потребује 40.000 килогр. петролеума за 1891 год. Писмене понуде примаће дирекција до 24. нов. тек год. са пристајањем на услове прописане за то у „Срп. Нов.“ бр. 246 у прилогу.

д.) Краљ. срп. држ. железница Потребује 100 вагона Писмене понуде примаће дирекција до 10 дек. т. г. са пристајањем на услове прописане за то у „Срп. Нов.“ бр. 244.

а) Санитетско одељење министарства војног, одржаће 26. Нов. тек. год. лицитацију за набавку потребних лекова.

б) Управа београдског гарнизона, одредила је за 27. Нов. тек. год. лицитацију за набавку 148 астала за ручавање војника и 269 клупа. Кауција 10% од излицитиране цене. Услови и мустре у канцеларији исте управе.

в) Управа београдског гарнизона, одредила је 28. Нов. т. г. лицитацију за продају коњског ђубрета. Кауција се полаже у напред 200 дин. Услови у канцеларији ове управе.

г) Управа војне одеће, држаће 26. Нов. текуће год. лицитацију за набавку потребне коже за обућу. Услови мустре у канцелији исте управе.

е.) Дирекција срп. држ. железнице потребује извесне количине зејтина. Писмене понуде примаће дирекција до 1. дек. т. год. са пристајањем на услове прописане за то у „Срп. Нов.“ број 244.

ж.) Дирекција срп. држ. железнице потребује телеграфски материјал, за 1891. год. Писмене понуде примаће дирекција до 26. нов. тек. године са пристајањем на услове за то прописане у „Срп. Нов.“ бр. 248.

з.) Дирекција срп. држ. железнице потребује телеграфске стубове за 1891. годину. Писмене понуде примаће дирекција до 29. новембра т. год са пристајањем на услове за то прописане у „Срп. Нов.“ број 248.

и) Дирекција срп. држ. железнице потребује разан материјал за чишћење за 1891. год. Писмене понуде примаће дирекција до 3. дек. т. год. са пристајањем на услове за то прописане у „Срп. Нов.“ број 249.

ј.) Рударско одељење мин. нар. привреде одредило је за 28. дек. т. г. лицитацију ради продаје 1000 килогр. антимонске руде. Кауција 10.000 дин. Услови у канцеларији истог одељења.

к.) Дирекција срп. држ. железнице расписала је за 20 нов. т. г. лицитацију ради прекривања крова на радионици за монтаже машина у Нишу. Кауција 1000 дин. Услови у одељењу за одржавање пруге (министарства грађевине).

л.) Команда жандармериска држаће 20 нов. тек. год. лицитацију за набавку хлеба за жандарме у Београду станујуће. Кауција за Србина 2000 дин. за странца дупла. Услови у штабу исте команде.

љ.) Главно убојно слагалиште. Држаће 3. дек. тек. год. лицитацију за набавку извесног материјала. Кауција 10 од сто односно 20 од сто од излицитиране цене. Услови и мустре у канцеларији исте управе.

КЊИЖЕВНОСТ

Обраћамо пажњу оних који продају или купују и држе српске литријске обвезнице на „Преглед“ који ниже приказујемо. Њиме се могу постићи многе олакшице — на кратко од користи је.

*

Изашао је из штампе:

ПРЕГЛЕД

СРПСКИХ ЛИТРИЈСКИХ 3% ОБВЕЗНИЦА
од 1881. год.

СА ОВИМ САРДЖАЈЕМ:

1. Напомена. — II Уговор о зајму од 1881 год. — III Закон о исплати унутрашњег зајма и реквизиција. — IV Правила о радњи са промесама. — V Текст обвезнице. — VI План извлачења. — VII План отплаћивања. — VIII Текст купона. — IX Извучене серије до 2 августа 1890 год. и — X Распоред свију ссраја за пребрисавање.

*

Књига је велика 3 штампана табака а цена јој је 30 пара дин. (без поштарине), ко узме 10 комада добија једну на дар а препродавци 10 на сто.

Поручбине прима само издавач Милија Јовановић, писар београдске општине.

У нашој књижевности до скоро није било ни једног дела, које излаже теорију статистике. С тога је добродошла књига, која је ових дана штампана:

ТЕОРИЈА СТАТИСТИКЕ

од

Д-р Густава Римелина

Књига се може добити код преводиоца г. д-р М. л. Р. Веснића (лепеничка улица, бр. 13.). Цена је један динар.

НАРЕДБА.

— о изношењу робе испред дућана. —

Има трговаца и других дућанија који противно ранијим наредбама износе робу испред својих дућана и њоме на штету саобраћаја закрчују тротоаре, и тиме отежавају пролаз.

С тога се овим

наређује:

да од сада нико не држи робу по тротоарима, испред дућана, нити да је веша испред дућана тако како ће бити на сметњи онима који пролазе.

Ко се не буде ове наредбе придржавао казниће се по § 326. крив. закона.

Од Суда општине вар. Београда 10. Новем. 1890. г. АВр. 2253.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

- а). За свирање муш. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта до 5 д.
б). За свирање са певањем вешака од 1 концерта 5 „
в). За свирање женског оркестра (Дамен-Канеле) 20 „

II.

- а). за 1 играчку у локал. I-ог реда 15 „
б). за 1 играчку у локал. II-ог реда 10 „
в). за 1 играчку у локал. III-ег реда 5 „

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 15. до 20. Новембра закључно прешло је преко општинских кантара:

ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просечна цена	ТЕЖИНА	Ч е г а	100 кгр. просечна цена
КИЛОГР.		дин.	КИЛОГР.		дин.
1.912	Арпаџика	9.—	3.345	Сламе	2.50
430	Шешарке	—.—	1987	Ужарије	—.—
120.476	Пшенице	13.50	284	Кајмака	120
45.086	Кукуруза	10.—	650	Разне зелени	20 —
100.784	Ражи	12.50	578	Сира	75.—
180	Ђумура дрвена	9.50		Лоја топљена	—.—
1.850	Јечма нова	11.—	9182	Коже сирове	—.—
66.063	Овса	12.50		Катрана	—.—
8.800	Јабучка	22.—		Прева урађена	—.—
3651	Пасуља	26.50		Паприке алене	—.—
20579	Кромпира нова	9.—	25.905	Свиња дебелих	75.70
565	Крушака	20.—		Ораових груп.	—.—
3493	Црна лука	5.50	2390	Сува меса. прш.	2.40
323	Бела лука	60.—	18.000	Креча	3.70
14673	Ораја	30.—	20.000	Цемент	—.—
101	Грожђа	60.—		Купуса кнеела	—.—
26824	Воћа разна	20.—		Јамена проста	—.—
3900	Џивине, ђурке уређене за иност	—.—	203.000	Дрвен. разне	—.—
126.824	Шљива сувих	55.—	102.562	Вина црна	30.—
182	Масти	110	4.215	Ракије ком. меке	—.—
61.200	Сена	4.50		Ракије шљ. меке	42.—

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.